

**Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling:**
Europa investerar i landsbygdsområden
Europeiska fiskerifonden:
En satsning på hållbart fiske

Verksamhetsberättelse 2017

Projekt Räddande av Gottbysunds naturbiotop. Foto: Simon Karlsson

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

STYRELSEN OCH AKTIONSGRUPPERNA 2017	3
MÖTEN	3
Styrelsemöten 2017	3
LAG-möten 2017	3
FLAG-möten	3
Föreningsmöten	3
MEDLEMMAR	4
KONTORET	4
PROJEKT	5
INFORMATION, SAMARBETE OCH NÄTVERKANDE	5
Säl- och skarvseminarium	5
Stärka fiskerinäringen kring Bottniska viken	6
Fiskevårdsåtgärder	6
Projekt i media	6
Information i skärgården	7
Inspirationsdag för jordbrukare	7
10 års jubileum och projekträff	8
Landsbygdspolitik i Svenskfinland: IDNET	8
Landsbygdsnätverksenheten	8
Finlandssvenska landsbygdsriksdagen	8
Landsbygdsparlamentet	9
European Cooperation Day	10
Bärkraft	10
Leaderträff i Nyland	10
Övrigt	10

STYRELSEN OCH AKTIONSGRUPPERNA 2017

Tre grupper verkar inom Lokalkraft Leader Åland:

- Styrelsen
- Den lokala aktionsgruppen (LAG) - behandlar projektansökningar som söker Leaderstöd delfinansierat av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
- Fiskets lokala aktionsgrupp (FLAG) - behandlar projektansökningar som söker Leaderstöd delfinansierat av Europeiska havs- och fiskerifonden

Styrelse 2017

Kristian Packalén
(ordförande)
Therese Ling (vice ordförande)
Stig Forsman
Lotta Nummelin
Tage Eriksson
Bo-Erik Sandell
Birgitta Bergman-Jansson
David Ståhlman (Första suppleant)
Ulf Eklund (Andra suppleant)
Moa Rytterstedt (Tredje suppleant)

STYRELSE	LAG	FLAG	Namn	Repräsentarer	Sektor	Invald för år:
	x		Elina Lindroos	Privatperson	privat	2017-2018
	x		Marie Snällström	FUIA	tredje	2017-2018
	x		Daniel Lindström	Privatperson	privat	2017-2018
	x		Jaana Ojanen	Ål. 4H distrikt	tredje	2016-2017
	x		Karin Rosenberg	Ålands Natur & Miljö	tredje	2017-2018
	x		Kennet Lundström	Sottunga kommun	offentl.	2017-2018
ordinarie	x		Bo-Erik Sandell	Ål. Hushållningssällskap	tredje	2016-2017
ordinarie	x		Tage Eriksson	Ål. Producentförbund	tredje	2017-2018
ordinarie	x		Therese Ling	Privatperson	privat	2017-2018
ordinarie	x		Birgitta Bergman-Jansson	Ålands stuguthyrarförening	tredje	2016-2017
ordinarie	x		Stig Forsman	Pellas Skeppargård	tredje	2017-2018
2dra suppleant	x		Ulf Eklund	Företagare	privat	2016-2017
3dje suppleant	x		Moa Rytterstedt	Skunk	tredje	2017-2018
ordförande	ordförande	x	Kristian Packalén	Kökar kommun	offentl.	2016-2017
	x	x	Marianne Karlström	Brändö kommun	offentl.	2016-2017
	x	x	Maria Svedmark	Föglö kommun	offentl.	2016-2017
	x	x	Rosita Broström	Ål. Fiskodlarförening	tredje	2016-2017
	x	x	Peter Selander	Företagare	privat	2016-2017
ordinarie		x	Lotta Nummelin	Rädda Lumparn	tredje	2017-2018
1 suppleant		x	David Ståhlman	Privatperson	privat	2016-2017
		x	Fredrik Lundberg	Ålands fiskare	tredje	2017-2018
		x	Roger Nordlund	Privat	privat	2017-2018
		x	Lukas Sandberg	Företagare	privat	2017-2018
		x	Bertil Nordqvist	Företagare	privat	2017-2018
		x	Petra Granholm	Ålands Natur & Miljö	tredje	2017-2018

Under 2017 har Kristian Packalén agerat som ordförande och Therese Ling som viceordförande för styrelse och LAG, medan David Ståhlman och Rosita Broström varit ordförande respektive viceordförande för FLAG.

Aktionsgrupperna har varit uppdelade i arbetsutskott som framgångsrikt har behandlat projektansökningar. Under perioden har totalt 28 möten ägt rum.

MÖTEN

Styrelsemöten 2017
5 fysiska styrelsemöten
1 mailmöte.

LAG-möten 2017
5 fysiska aktionsgruppsmöten
10 arbetsutskottsmöten.

FLAG-möten
3 fysiska FLAG-möten
1 mailmöte
5 arbetsutskottsmöten

Arbetsgruppen för FLAG träffas kontinuerligt och arbetar aktivt för att hitta kvalitativa fiskevårdsprojekt

Föreningsmöten

På vårmötet den 26 april 2017 som ägde rum på Park Hotell presenterade Anita Lundin Mitt Åland och Åland Grönskar. Stadgeenliga ärenden behandlades och Christian Pleijel, Kristian Packalén och Rosita Broström tillsattes som valberedningskommitté.

Den 29 november deltog 22 personer i Lokalkraft Leader Ålands höstmöte, som hölls på Leaderprojektet Nybonds i Krogstad, Lumparland. Medlemmar i föreningen Nybonds i Krogstad berättade om projektet och visade oss runt på

gården. Folke Engblom utnämndes till hedersmedlem i föreningen. Folke har tidigare varit styrelseordförande för Leader Åland och har på ett troget och förtjänstfullt sätt engagerat sig under åren.

Folke Engblom, Alexandra de Haas och Kristian Packalén

I samband med LAG's konstituerande möte den 3 januari 2017 och FLAG's konstituerande möte 4 januari 2017, hölls en skolning och djupare presentation angående arbetet som ledamot i aktionsgruppen.

MEDLEMMAR

Föreningen hade 2017 ca 90 medlemmar bestående av privatpersoner, föreningar och kommuner. Medlemmarna i Lokalkraft Leader Åland driver både indirekt och direkt lokal utveckling på Åland, som finansiärer, som möjlighet att utse beslutsfattare i aktionsgrupperna och som representanter för hela Ålands lokala utveckling ur gräsrotsperspektiv.

I flera år har endast 14 av 16 kommuner varit medlemmar i Leader Åland. I början av 2017 skickades information och förfrågan på nytt till Jomala kommun med gott resultat. Den 14 mars blev kommunen medlem i föreningen.

I början av november bjöds projektkoordinator Alexandra de Haas till Mariehamns stads kultur- och fritidsnämnds möte. Nämnden fick bekanta sig med Leader Åland och möjlighet att ställa frågor. Den 13 november 2017 beslutade Mariehamns stad att bli medlem i Leader Åland.

Under 2018 hoppas vi, förutom att få fler medlemmar från tredje och privata sektorn, även fortsätta täcka hela den åländska kommunkartan i vårt medlemsregister och tillsammans verka för landsbygdsutveckling på hela Åland.

KONTORET

Kontoret finns tillgänglig för besök, möten och rådgivning enligt överenskommelse.

Administrationen och rådgivningen sker genom Alexandra de Haas (firma Visuella), som arbetat i genomsnitt ca 117 timmar per månad med de olika uppdragen för LAG, FLAG och föreningen under året.

I december 2017 flyttades besökskontoret till Ålands landsbygdscentrum på Jomala gård. Leader Åland delar rum med Landsbygdsutvecklare Lena Brenner. Övriga organisationer i byggnaden är Ålands Producentförbund, Ålands hushållningssällskap, LPA-ombud, Ålands skogsvårdsförening, Skördefestens vänner rf och Ålands Marthadistrikt. Vi tror på många goda synergieffekter både vad gäller utveckling av verksamheten, marknadsföring och projektansökningar i samband med flytten.

PROJEKT

Nedan ses statistik över behandlade projekt. Under 2017 har FLAG förordat 4 projekt och avslagit 1, medan LAG har förordat 7 projekt och avslagit 11 stycken. Det stora antalet avslag beror till största del på att den urvalskriteriebedömning som behandlingen utgår ifrån ställer högre krav på kvaliteten på ansökningarna, som exempelvis kan förankras genom underlag till ansökan.

LEADERPROJEKT (LAG)

Tyngdpunktsområder	Budget	Förordade projekt t.o.m. 31.12.2017			Aterförs efter	Återstår från 1.1.18	
		Stödsumma	Antal	%	slutredovisning	Stöd	%
Samhällsutveckling	497 000	281 903	7	57 %	244,92	215 097	43 %
Natur & Miljö	597 000	98 894	4	17 %		498 351	83 %
Kunskap	200 000	32 214	2	16 %	167 786	84 %	
Totalt	1 294 000	413 011	13	32 %	244,92	881 234	68 %

Behandlade projekt	2016	2017
Totalt	35	20
Förordade	13	6
Avslagna	12	11
Återtagna	10	8

FISKELEADERPROJEKT (FLAG)

Tyngdpunktsområder	Budget	Förordade projekt t.o.m. 31.12.2017			Aterförs efter	Återstår från 1.1.18	
		Stödsumma	Antal	%	slutredovisning	Stöd	%
Miljö	250 000	52 332	2	21 %	197 668	197 668	79 %
Kunskap	110 000	13 288	1	12 %		96 712	88 %
Upplevelse	150 000	5 280	1	4 %	144 720	96 %	
Totalt	510 000	70 899	4	14 %	439 101	86 %	

Behandlade projekt	2016	2017
Totalt	8	5
Förordade	4	0
Avslagna	1	0
Återtagna	3	3

Projektförfrågningar har regelbundet kommit Leader Åland till kännedom och efterfrågan upplevs vara stor. Utmaningen har ofta varit sökandes organisationsform samt det elektroniska systemet Hyrrä. Leader Åland har hjälpt samtliga sökande att föra in ansökningarna i det elektroniska stödssystemet Hyrrä. Leader Åland har sammanställt egen information och pedagogiskt material, bland annat videoinstruktioner, för att underlätta ansökningsprocessen i framtiden för de sökande.

INFORMATION, SAMARBETE OCH NÄTVERKANDE

SÄL- OCH SKARVSEMINARIUM

10-11 januari 2017 ombads FLAG att ordna program kring ett säl- och skarvseminarium. Ett 40-tal representanter från fiskeleaderområden (FLAG) från Sverige, Finland, Danmark och Estland kom hit för att träffas och konkretisera tankar och skriva avtal på att driva ett samarbetsprojekt kring säl- och skarvproblematiken. Programmet var knappa två dagar långt och bestod bland annat av besök på Ålands jakt- och fiskemuseum, konferens på Hotell Arkipelag, provsmakning av skarv på plåtbröd och besök till Stormskär på Simskåla, Vårdö. De deltagande ländernas nätverk delade på kostnaderna. Etelä-Suomen kalatalousryhmä ESKO beslöt senare att bli Leadpart för projektet. Ett budgetförslag skickades ut. Alla deltagande FLAGområden skulle dela på kostnaderna och betala in 16 000 euro till Leadparten. I en eventuell samarbetsansökan budgeteras 16 000 euro för köpta tjänster enligt avtalet för transnationellt samarbete plus egna individuella kostnader på eget territorium för eventuella lokala insatser. FLAG bedömde att vi inte har finansiering klar (kan enbart söka 60 % stöd, styrelsens godkännande krävs) och ingen frivillig att agera drivande projektledare i nuläget. Vårt fokusområde är lite annat då vi har en annan situation här, FLAG

ansåg att det vore mer intressant att bland annat praktiskt testa tekniker t.ex. sälskrämma i vikar för att undersöka hur det fungerar och hur tekniken påverkar andra arter. Beslutet blev att FLAG är intresserade av att stödja och skugga projektet, men att det i det här skedet inte är aktuellt att aktivt delta.

STÄRKA FISKERINÄRINGEN KRING BOTTNISKA VIKEN

Leader Åland har varit deltagande i ett NMR-beviljat projekt tillsammans med Länsstyrelsen i Västerbotten och Aktion Österbotten med temat "Hur kan vi stärka fiskerinäringen kring Bottniska viken?" och innefattade ett tredagars seminarium i februari 2017 i Österbotten. En representant från Leader Åland deltog.

FISKEVÅRDSÅTGÄRDER

Det hade kommit arbetsutskottet till kännedom att det finns intresse för små fiskevårdsåtgärder. För att minska byråkratin och spara på resurser önskade arbetsutskottet att Leader Åland skulle ansöka om ett paraplyprojekt under målområde Miljö för att därigenom finansiera och samordna flera små delprojekt. Det här vore ett sätt att locka flera att söka samtidigt via paraplyprojektet. Delprojekten skulle gå via arbetsgruppen för bedömning och rådgivning, för att sen få bedömas i sin helhet hos FLAG. Ärendet bordlades och arbetsutskottet träffades senare för att arbeta fram underlag för projektet. Underlaget presenterades för Leader Ålands styrelse som godkände att ansökan kunde skickas in. En annons lades ut på sociala medier och pressmeddelande skickades ut. Notiser uppmärksammade projektet i båda lokaltidningar och den 9 augusti intervjuades Leader Åland av Ålands Radio. Information om projektet skickades även ut till samtliga fiskelag. Flera förfrågningar kom in, men ingen konkret ansökan. Arbetsgruppen konstaterade att ansökningsperioden skulle förlängas till januari 2018. <http://www.radiotv.ax/nyheter/stod-soka-fiskevard>

PROJEKT I MEDIA

I april slutredovisades det första Leaderprojektet för perioden. Projektet uppmärksammades även i media. <http://www.radiotv.ax/morgon-dag/erkas-pa-vardo-fran-fallfardigt-ruckel-hembygdsgard>

PUBLICERAD 9 AUGUSTI 2017 KL. 17:35

Efterlyser små fiskevårdsprojekt

"Fisken ska fram". Så kallas Leader Ålands nya paraplyprojekt. Genom det ska det gå att söka stöd för fiskevårdande åtgärder.

Leader Åland vill samordna och underlätta stödmöjligheter till mindre projekt som rör fiskevårdsåtgärder på Åland. Det berättar man i ett pressmeddelande. Projekt som kan komma i fråga kan till exempel röra samordnad vassklippning, fisktrappor, provfiske och märkning av bestånd i mätningssyfte, information om vandringsleder samt sammanslagningar av vattenområden för en bättre förvaltning (fiskekort). Projekttiden är den 1 november i år till den 15 april nästa år. Varje delprojekt kan få upp till 55 procent i stöd, vilka som kan erhålla pengarna beslutas av Fiskets lokala aktionsgrupp (FLAG). Ordförande för gruppen är David Ståhlman.

Annika Kullman
annika.kullman@alandstidningen.ax

Kommentarer (1 st)

Knut Jansson, 10 augusti, 2017 - 11:12

Eftersom både Ejder och flundror har minskat mycket markant, och har samma meny, musslor, föreslår jag. Landskapet placerar ut ett stort antal små musselodlingar över ex kökars östra skärgård en stor del av ejder och andra sjöfåglar kommer till Åland och finska kusten denna väg.

anmäl kommentar

INFORMATION I SKÄRGÅRDEN

En öppen förfrågan om informationsmöte skickades ut till alla kommuner. En kommundirektör svarade på förfrågan och en dag i april åkte projektkoordinatorn ut till Brändö för att göra två projektbesök och hålla information för intresserade. En handfull intresserade deltog.

INSPIRATIONS DAG FÖR JORDBRUKARE

I maj arrangerade Ålands landskapsregering, Ålands producentförbund och Leader Åland en inspirationsdag för jordbrukare och andra intresserade för vattenförbättrande projekt kopplat till jordbruksmark. Temat för dagen var en bättre vattenmiljö i jordbrukslandskapet. På plats fanns bland annat två inspiratörer från Västervik i Sverige, Dennis Wiström och Gun Lindberg, som delade med sig av sina erfarenheter och informerade om sitt arbete kring dessa frågor. <http://www.radiotv.ax/nyheter/jordbrukare-bjuds-til-inspirationsdag>

Hur minskar man näringsutsläppen från jordbruket på bästa sätt och samtidigt förbättrar eller bibehåller produktionen? Vi fick lära oss om tvåstegsdiken, strukturkalkning och våtmarker. Efter en rundtur i landskapet hölls seminarium på Alandica.

Två miljöprojekt har förordats stöd under 2017, en reningsdamm och ett naturbete för att få tillbaka flora och fauna. Ett byalag sökte stöd för en fosforfälla men tog av olika orsaker tillbaka ansökan innan det gick vidare till behandling.

Projektbesök: Reningsdammen vid Storängsdikets mynning

Projektbesök med Miljöbyrån i Lemland

10-ÅRSJUBILEUM OCH PROJEKTTRÄFF

I samband med föreningens 10-årsjubileum samlades de pågående Leaderprojekten till en genomgång av redovisningsprocessen, tillsammans med en finansieringshandläggare vid Ålands landskapsregering.

LANDSBYGDSPOLITIK I SVENSKFINLAND: IDNET

Leader Åland är med i det identitetsbaserade nätverket "IDNET", för projektet "Svenskfinland som pilotområde och brobyggare". Nätverkets uppgift är att samla olika finlandssvenska landsbygdsaktörer till ett gemensamt forum. Platsen utgör i första hand Svenskfinland. IDNET:s verksamhet baserar sig på språklig och kulturell gemenskap inom den breda landsbygdspolitiken i Finland. Föredragande/projektledare är Ann-Sofi Backgren och ordförande är riksdagsledamot Thomas Blomqvist. Nätverket har bland annat tagit fram ett svenskt program för det första stora nationella Landsbygdsparlamentet i Finland som ägde rum i början av september 2017.

LANDSBYGDSNÄTVERKSENHETEN

25 oktober kom Juha-Matti Markkola, Teemu Hauhia och Lauri Hyttinen hit från Landsbygdsnätverksenheten för att berätta om deras verksamhet. Besöket bestod av möte med Ålands landskapsregering och studiebesök.

Totto Eckerman på Leaderprojektet Föreningsbigården

FINLANDSSVENSKA LANDSBYGDSDAGEN

Leader Åland står som värdar för Den finlandssvenska landsbygdsriksdagen 2018 och har en fördel av att delta i nätverket och vara med i vad som är aktuellt i Svenskfinland. En styrgrupp för Den finlandssvenska landsbygdsriksdagen 2018 tillsattes under hösten 2017 och i november fick vi besök av Ann-Sofi Backgren, Christell "Cia" Åström, generalsekreterare för Landsbygdspolitiska rådet från Jord- och skogsbruksministeriet och Gunilla Wasström, verksamhetsledare för Leaderområdet Pomo Väst (Västnyland). Dagen bestod av möten och presentationer på Ålands landskapsregering, studiebesök och styrgruppsmöte på Ålands landsbygdscentrum.

LANDSBYGDSPARLAMENTET

Den 1-3 september 2017 deltog Maria Svedmark och Alexandra de Haas som representanter för Leader Åland i Finlands första, stora nationella Landsbygdsparlament. Platsen för eventet var på Vesileppis i Leppävirta, 70 km från Kuopio och 20 km från Varkaus, i Norra Savolax.

Huvudarrangör var Landsbygdspolitiska rådet, Jord- och skogsbruksministeriet. Övriga arrangörer var Landsbygdsverket, Finlands byaverksamhet SYTY, Centralorganisationen för lant- och skogsbruksproducenter MTK ry och Pohjois-Savon Kylät ry.

Evenemanget sammanförde landsbygdsutvecklare från olika delar av landet – från landsbygdsinvånare till beslutsfattare, från föreningar till företag, från forskare till utvecklare och finansärer och från byar till städer. Landsbygdsparlamentet ingick i programmet för Finlands 100-årsjubileum och temat var "Omöjligheter blir möjligheter". Några av målen var att 1000 deltagare skulle träffas för att slå fast en vision för landsbygdsutvecklingen, identifiera tillväxtriktningar, främja uppkomst av innovationer på landsbygden, skapa nätverk, bli inspirerade och diskutera i ledig atmosfär, fira det 100-åriga Finlands landsbygd och lyfta fram de viktigaste frågorna och landsbygdens möjligheter på den politiska agendan.

I programmet ingick 19 temautflykter, 36 workshoppar, fyra huvuddebatter, kvällsprogram (inkl. Galamiddag), Partnerskapstorg och Skördetorg. På Landsbygdsparlamentet förverkligades även ett s.k. finlandssvenskt rum, med svenskspråkigt program. Det finlandssvenska rummet var integrerat i Landsbygdsparlamentets program med exempelvis svenskspråkiga workshoppar och ett särskilt pop-in café med svenskspråkiga talare och finlandssvenska, samt nordiska teman. Över 600 personer deltog totalt i Landsbygdsparlamentet. [Läs hela reseberättelsen här >>](#)

EUROPEAN COOPERATION DAY

Den 20 september deltog Leader Åland, och några av de pågående projekten, i den europeiska samarbetsdagen på Alandica under temat "Tillsammans gör vi skillnad".

Anki Karlsson besökte den
Europeiska samarbetsdagen

Ålands Radio besökte eventet och intervjuade Leader Åland:
<http://www.radiotv.ax/aland-idag/dag-fyllt-projekt-ska-gora-skillnad>

Publicerad: onsdag, 20 september, 2017 - 17:57,
uppdaterad: onsdag, 20 september, 2017 - 17:58

BÄRKRAFT

Leader Åland är medaktörer i nätverket Bärkraft som arbetar med Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland. Föreningen presenterade Leader under ett seminarium på Ålands Lyceum och har deltagit i medaktörmöten.

En dag fylld med projekt som ska göra skillnad

LEADERTRÄFF I NYLAND

I Hangö, i oktober träffades de tvåspråkiga/svenskspråkiga Leaderområdena i Finland. Pomo Väst stod som värdar och bjöd oss på studiebesök och givande samtal. Aktion Österbotten kunde dessvärre inte delta.

[Läs reseberättelse här >>](#)

ÖVRIGT

Leader Åland och Landskapsregeringen planerade in ett informationstillfälle om hur man ansöker om projektstöd elektroniskt, men dagen innan informationen skulle äga rum kom det till vår kännedom att Hyrrä skulle vara avstängt för uppdatering under samma dag. Informationstillfället inhiberades, men projektkoordinatorn tog fram tre hjälpvideor om ändamålet. http://leader.ax/sv/leaderstod/soka_projektstod/fragor_och_svar/hjalpvideos_hyrra/ Hemsidan uppdateras kontinuerligt för att informationen skall vara så pedagogisk och lättmottaglig som möjligt.

Information har i övrigt spridits bland annat genom media, sociala medier, hemsidan, informationstillfällen, medlemsbrev och digitalt till övriga kontakter.

Ålands Radio har varit aktiv i informationsspridningen om Leader på Åland. I januari 2017 publicerade man en filmsnutt om Erkas Hembygdsgård på Vårdö. <http://www.radiotv.ax/morgon-dag/erkas-pa-vardo-fran-fallfardigt-ruckel-hembygdsgard>

Även våra projekt arbetar på synligheten: <http://franciskus.ax/verksamhet/harbarget-pa-hamno/>